

„Dan mladosti-radosti s razlogom se održava u malom Kumrovcu. Ovdje je svjetlo dana ugledao Josip Broz, povijesna osoba koja nas je vodila u pobjedu nad fašistima i nacističkim osvajačima. Ovdje je i autentični etno - muzej, spomenik seoske kulture, jer je ta kultura u prošlosti dala vodu seljačke bune Matiju Gupca, a iz iste je kulture izrastao i Tito heroj antifašističke borbe.

Pobjeda nad fašizmom sa zemljama antifašističke koalicije ogroman je razlog da slavimo 64. godišnjicu te pobjede. Završetkom Drugog svjetskog rata 9. svibnja 1945. trebale su završiti sve oružane bitke, ali nisu! Ostaci neprijateljskih i okupatorskih postrojbi, u strahu od kazne za njihova nedjela, nastavile su se boriti iako su njihovi vođe pobjegli ili položili oružje pred našim pobjedničkim snagama. Time su nepotrebno uzrokovali pogibiju svojih istomišljenika, ali i boraca narodnooslobodilačke armije. S povećanjem vremenskog odmaka važno je razumjeti pojedina događanja u tom vremenu. Proizvoljno tumačenje omogućuje izmišljanje i iskrivljavanje prošlosti, a to se događa npr. u Bleiburgu uz nekorektne objede i necivilizirane uvrede. Žalosno je slušati laži o antifašističkoj borbi od ljudi koji bi trebali imati poštenu odnos i poštivati bar političke interese svoga državnog vrha koji Narodno oslobodilačkoj borbi javno iskazuje poštovanje. Vođe desničarskih NDH-nostalgičara sve mrtve bez dokaza proglašavaju nevinim žrtvama, prikrivajući genocid ustaške NDH. Nasuprot fašističkom genocidu naše je životno načelo antifašizam kao protuteža zlu i zločinima. Želimo život bez nasilja, pravu demokraciju i poštovanje različitosti, za bolje sutra, za jednakost, korektnost i dostojanstvo čovjeka, za mir. Drugi svjetski i Domovinski rat, kao i svi ratovi, ostavili su pustoš i mnoge nevine žrtve. Radi toga treba spriječiti huškače koji lažima šire mržnju prema drugima i drugačijima i ugrožavaju mir. Istinu o povijesnim činjenicama ne mogu pobiti nikakve izmišljotine.

Ove smo godine na Dan pobjede proslavili 65. godišnjicu 3. zasjedanja ZAVNOH-a Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske. Od njegova osnutka 13. i 14. lipnja 1943. u Otočcu i na Plitvičkim jezerima djelovao je kao civilna vlast izabrana na delegatskom principu, na osnovu demokratskih sloboda i nacionalne ravnopravnosti. Za predsjednika je izabran hrvatski pjesnik Vladimir Nazor. Osnivanje ZAVNOH-a rezultat je razvitka i djelovanja organa narodne vlasti na oslobođenim područjima, jer su se već krajem 1942. održali prvi slobodni izbori za civilna upravna tijela - Narodno oslobodilačke odbore (NOO-e), od kojih je prvi osnovan već u kolovozu 1941. Prvi je plenum ZAVNOH-a u Proglasu i u Plitvičkoj rezoluciji objavio ravnopravnost Srba, Hrvata i svih naroda u Hrvatskoj među kojima su prvi put i Romi. Proklamirano je federalno uređenje Hrvatske kao ravnopravne s drugim zemljama u Federativnoj Jugoslaviji, tada jedino mogućem uređenju. Donesena je odluka o poništenju svih ugovora prijašnjih vlasti i o sjedinjenju „Istre, Rijeke, Zadra i ostalih okupiranih krajeva Hrvatskoj“. Tada je počela briga za organizaciju unutrašnjeg uređenja života, iako je buktao rat. Sređivala se unutrašnja i vanjskopolitička organizacija buduće slobodne države. ZAVNOH je na drugom plenumu od 12. listopada iste 1943. u Plaškom, dalje razvijao sustav vlasti i svojim Odjelima stvorio osnovu za kasnija mirnodopska resorna ministarstva. Na primjer - Odjel za sudstvo i upravu bio je najviša instanca postojećim sudovima, bez kojih se nije smjelo nikoga kažnjavati. Na Kordunu, Baniji i Lici već 1941. uz sustav Kirinske republike donesen je 14. prosinca i Ostrožinski pravilnik, prvi propis o radu organa narodne vlasti - s razradom razlika između civilnog i vojnog sudovanja. Tu su već postavljeni temelji socijalne zaštite naroda i ekonomskih funkcija NOO-a. U to vrijeme ovakva organizacija narodne vlasti bila je bez premca u ratom zahvaćenoj Europi.

Svi regulativi postali su pravno valjani na 3. zasjedanju ZAVNOH-a u noći od 8./ 9. svibnja 1944. u Topuskom, sa 105 delegata iz svih krajeva Hrvatske. To je najznačajnija faza razvitka narodne vlasti i to u jeku Drugog svjetskog rata. ZAVNOH se tada proglašava za „najviši organ

vlasti demokratske Hrvatske" i konstituira se u prvi „državni sabor Hrvatske". To tijelo proklamira - samoopredjeljenje, suverenost, pravnu jednakost Hrvata, Srba i svih građana bez obzira na narodnost, vjeroispovijest i rasu. Na tom 3. zasjedanju proglašena se i jednakost građana po spolu. Žene time stječu pravo glasa i kao prve u Europi 1945. glasuju na prvim slobodnim izborima. Garantira se sloboda vjeroispovijesti, određuje opismenjivanje i osiguranje besplatnog školovanja. Te i druge odluke svijetle su vizije toga tadašnjeg vrhovnog upravnog tijela. Provođene gotovo pola stoljeća one nam otvaraju vrata Europske Unije. ZAVNOH je povijesna osnova današnjeg Hrvatskog Sabora. Zavnohovski antifašistički temelji ugrađeni su u preambuli Ustava Republike Hrvatske na što smo ponosni. S odlukama trećeg zasjedanja ZAVNOH-a obnovljena je državnost Hrvatske i time je utemeljena naša današnja slobodna Republika Hrvatska. Hvala!